

İskele Kaza Mahkemesi Huzurunda

Dava No: 228/2014

Davayı ikame eden: KKTC Başsavcısı

ve

Sanık: Burhan Kalın, Diprkarpaz-İskele, Turizmci, Yaş:40, KKNo:163470.

Aleyhine

Tarih: 15/02/2016

Saat: 14:12

Hazır: İddia Makamı (a) Savcı Yardımcısı Serhan Bundak

Sanık hazır tarafından Av. Öner Şerifoğlu

CEZA TAKDİRİ

Sanık avukatı hafifletici sebepleri Mahkeme'ye aktarmadan önce ithmaname konusu tesisin sabit yatırımı ile ilgili Cemal İnce'yi tanık olarak dinletmiştir. Savunma Tanığı olan Cemal İnce şahadeti sırasında 11 yıldır emlak alım satım işi yaptığını, Türkiye İş Bankası, Akfinans Bankası, Limasol Türk Kooperatif Bankası, Kooperatif Merkez Bankası gibi bir çok bankaya emlak değerlendirme raporu da hazırladığını, ithanname konusu tesisi geçen hafta yerinde incelediğini, rapor hazırladığını, tesisin toplamda 1044 metre kare olduğunu, ahşap işi yapanlardan yaptığı araştırmada metre karesinin 1100-TL olduğunu ve tesisin sabit yatırım değerinin 1,668,400-TL olduğunu beyan etti.

Savunma Tanığı olan Cemal İnce istintakı sırasında sanıktan aldığı bilgiye göre sanığın 20 yıldır ithanname konusu yerde olduğunu, yapıların bugünkü değerlerini tesbit ettiğini, arazi ile ilgili bir kıymet tespiti yapmadığını sadece yapılara kıymet biçtiğini, güneş sistemi, sanayi tipi mutfak ve

çevre düzenlemesi ile ilgili tesbitini Sanıktan aldığı bilgiye göre yaptığını beyan etti.

Sanık avukatı ise hafifletici sebepleri Mahkeme'ye aktarırken özetle Sanığın ithamname konusu yeri 1997 yılında Emare 23 belge karşılığında Sanığın babasının başkasından devraldığını, Sanığın babasının Emare 19 Kira Mükavelesi'ni Orman Dairesi ile 1999 yılı ve 2003 yılını kapsayan 4 yıllık sürece için imzaladığını, Emare 19 Kira Mukavelesi'nde mevcut büfe ve diğer yapılar tek tek yazdığını ve bu yapılar dikkate alınarak kira bedelinin tesbit edildiğinin de Emare 19'da yazdığını, Emare 19'un 4. maddesinden Yüksek Anıtlar Kurulunca yasa gereği dava edilmiş olduğundan daha önceki sözleşme bitim tarihi esas alınarak geriye dönük olarak kira uygulanmıştır ibaresi yazdığını, hem Orman Dairesi'nin hem de Yüksek Anıtlar Kurulu'nun 2002 yılında bu yapıları bildiğini, Orman Dairesi'ni mevcut yapılara sessiz kalarak rıza gösterdiğini, Emare 20 ve 21 Kira Mukaveleleri'nde de mevcut yapılar yazdığını, Devlet'in bu yapıları bildiğini ve kira geliri elde ettiğini, Emare 19, 20 ve 21'de Orman Dairesi'nin yapılması gereken kaldırılması gereken ve kullanması gereken malzemeleri belirterek yapıların yapılmasını teşvik ettiğini, 2005'den sonra kira mukavelesi imzalanmamasına rağmen Mart 2013'e kadar Devlet'in beklediğini ve Emare 19, 20 ve 21 Kira Mukavelelerinin hitam bulmasına rağmen ilgili Kira Mukaveleleri tahtında sanığa herhangi bir ihbar gönderilmediği gibi mezkur mukavelenin de fesih edilmediğini, 2013 yılına kadar Sanık aleyhine ne hukuk ne de ceza davası ikame edildiğini, Emare 22 Protokol'ün de Devlet'in 3 Bakanlığı'nın Sanığa alternatif yer gösterip yeni yapılacak tesisin tüm maliyetin Turizm Bakanlığı tarafından karşılanacağını belirttiğini, halen Devlet'in alternatif yer gösterme çabasının devam ettiğini, Sanığın ilgili yerde işgalci olmadığını, ilgili kurumların gözetimi ve denetimi altında bu tablonun meydana çıktığını, İdare'nin değişik tarihlerde Kira Mukavelesi imzalayarak mevcut yapıları kayıt altında alarak 3 Bakanının protokol imzalayarak sanığa hem açık hem de zımmi izin verdiğini veya göz yumduğunu, Sanığın Ziraat Bankası'na ev kredisi için borcu olduğunu, Solar sistemden dolayı da halen bakiye mevcut borcunun olduğunu, 2012 yılında yürürlüğe giren Çevre Yasası'nın 1994 yılında yürürlüğe giren Eski Eserler Yasası'na göre daha az ceza ön gördüğünü, bu davada eski eserlere zarar verildiği ile ilgili herhangi bir şahadet olmadığını, bu davaki kamu menfaatinin zarar görmesinin sebebinin kamuyu temsil edenler yani idareciler den olayı oluştuğunu, Sanığın mağdur olduğunu, Sanığın ailesi ile birlikte 20 yıldır tüm hayatını buraya adadığını, bütün varını yoğunu bu tesise yatırdığını ve Sanığa hürriyeti kısıtlayıcı bir ceza verilmemesini gerektiğini beyan etti.

Sanık avukatı tarafından hafifletici nedenleri sunarken toplamda 3 adet Emare sunulmuştur. Bu emareler kısaca şunlardır:

- Emare A dava konusu tesisin yatırım değerlendirmesi raporu.
- Emare B Ziraat Bankası tarafından verilen belge.
- Emare C Ekrem Güneş Solar Sistemleri Ltd. tarafından verilen belge.

Sanık avukatı tarafından Mahkeme'ye sunulan hafifletici sebeplerle ilgili tüm hususları tezekkür ettim.

Sanığın mahkûm oldukları davalarda ne tür ve ne miktarda bir ceza verilmesi gerektiğini takdir ederken Yüksek Mahkemenin birçok içtihat kararında belirtmiş olduğu cezalandırma prensiplerini dikkate aldım. Bu prensipler şunlardır:

1. Amme menfaatini sağlamak. Yani kesilecek olan cezanın Sanığa ve Sanık gibi düşünenlere ibret verici ve caydırıcı olması,
2. Sanığı ıslah edip, topluma iyi bir insan olarak iade etmek,
3. Suçun ciddiyet ve vahametini nazara almak, bunu yaparken de suçun işleniş tarzını nazara almak,
4. Sanığın karakterine, şahsiyetine ve sosyal durumuna uygun ceza kesmek ve cezadan Sanık dışında etkilenecek kişiler olup olmadığına dikkat etmek,
5. Mesele ile ilgili önemli faktörleri dikkate almak.

(Bakınız: Konsolide edilmiş Ceza İstinaf No: 8/73 ve 9/73, D. 4/91 Birleştirilmiş Y/C 7/91 ve 12/91, D.6/2005 Y/C 45/2004, D.8/2005 Y/C 83/2004, D. 9/2014 Y/C 77/12).

Bunun yanında modern cezalandırma infaz sisteminin en başında gelen ilkelerden birisi de sanığa ceza takdir ederken tüm cezalandırma prensiplerini yanında özellikle kamu yararını korumak, bu bakımdan kesilecek cezanın Sanığa ve başkalarına ibret verici ve caydırıcı olmasını sağlarken diğer yandan sanıkları ıslah edip topluma iyi birer insan olarak iadesini temin etmek gerekmekte ve suçu işleyenlerin şahsi durumlarını ve suçu işleyenlerin bakımına muhtaç olan kişilerin durumunu da nazarı itibara almaları gerekir. Bu bağlamda iki prensip arasında bir denge kurularak meselenin niteliği de göz önünde bulundurularak Sanığa uygun ve adil cezanın tespit edilmesi

gerekmektedir.

Sanığın mahkum olduğu suçlar çok ciddi suçlardır. Özellikle Sanığın mahkum olduğu işbu birinci dava altındaki suça kısaca değinmek isterim. Sanığın suçlu bulunarak mahkum edildiği sit alanına izinsiz müdahale, ceza yasasında ağır suç kapsamına giren ve 8 yıla kadar hapislik cezası öngörülen bir suçtur. Yasa koyucu tarafından saptanan cezanın ağırlığından suçun vehameti açıkça ortaya çıkmaktadır. Anayasamız tarafından da korunan çevre hakkının Mahkemeler tarafından da dikkate alınarak bu tür suçların önlenmesi için gerekli duyarlılığın gösterilmesi gerekmektedir.

Yüksek Mahkeme YC 82/2010 D. 12/2010 sayılı kararında sayfa 4'te şöyle demiştir:

"Bir sanığa ceza taktir ederken, işlemiş olduğu suçun ağırlığı ve böyle bir suç için belli bir hapislik cezasının öngörülmesi, ilk nazarda, verilecek cezada kamu menfaatinin önde tutulması gerektiği ilkesinden hareketle caydırıcı veya ibret verici bir ceza verilmesi düşünülebilir. Ancak suçun işleniş şekli, Sanığın bu gibi suçları işlemeye temayülü olup olmadığı, Sanığın kişisel ve özel durumu, sair olgular dikkate alındığında cezaların kişiselliği prensibi öne çıkarılarak bu gibi bir suçluya daha hafif bir ceza verilmesi kamu vicdanında bir etki yaratmayacağı sonucuna ulaşırsa Sanığa daha hafif ceza verilebilir. (Gör. Y/C 28/91)"

Yüksek Mahkeme D.8/96 Birleştirilmiş Yargıtay/Ceza 62/96 – 63/96 sayılı kararında şöyle demiştir:

"Bazı suçlarda Sanığı ıslah edecek cezayı düşürmek yeterli değildir. Bunlar kamu yararının ön plana geçtiği suçlardır. Doğrudan devletin zarar gördüğü, suçlar böyledir. Suçun mağdurunun büyük zarar gördüğü tekrarlanma ve yaygınlaşma olasılığı büyük olan suçlar da böyledir. Bu tür suçları işleyen suçlunun sadece kendisini düşünmek ve onu ıslah edecek cezayı bulmakla yetinmek bizi yanıltıcı bir sonuca götürebilir. Çünkü o Sanığın bir daha aynı suçu işlemesi söz konusu olmayabilir. Ancak toplum içinde benzer suçları işleme eğiliminde olan başka kişiler vardır. Kamu yararı ilkesinin ağırlık kazandığı suçlarda "acaba nasıl bir ceza benzer suçları işleme eğiliminde olan kişileri suç işlemekten caydırabilir sorusu sorulmalıdır. Bu sorunun yanıtı doğru cezayı tespit etmemize yardımcı olacaktır. verilecek ceza o Sanık için ağır görünse bile toplumu korumak ve toplumda daha büyük acılar çekilmesini önlemek için etkili bir ceza vermek zorunlu olacaktır."

Yüksek Mahkeme D.6/2007 Birleştirilmiş Yargıtay/Ceza : 62 ve 64/2006 sayılı kararında şöyle demiştir:

"Ceza saptanırken gözetilmesi gereken bazı ilkeler vardır, bu ilkeler birçok Yargıtay kararında,

örneğin Ceza/İstinaf 24/70 ve Birleştirilmiş Ceza/İstinaf 8 -9/73'de ifade edildiler. Bu ilkelerin başında kamu yararı gelmektedir. Mahkeme suçun tüm olgularını ve suçlunun durumunu iyi süzüp, kamu yararını gözeterek, suça ve suçluya uygun cezayı saptamalıdır. Ciddi ve özellikle yaygın olan, toplumun huzurunu kaçıran suçlarda, Mahkeme yasa koyucunun saptadığı azami ceza haddini de dikkate alarak, suçluya, gerek suçluyu gerekse başkalarını benzer suç işlemekten caydırıcı bir ceza takdir etmelidir; bu kamu yararının bir gereğidir.”

Keza “Kamu Yararı” ilkesi maksatları bakımından D.13/97 Birleştirilmiş Yargıtay/Ceza 32/96-33/96-34/96- 35/96-38/96-40/96-41/96-42/96, D.12 /93 Birleştirilmiş Yargıtay/Ceza 46/93 ve 47/93 ve D.8/2005 Yargıtay/Ceza 83/2004 nolu davalara da atıfta bulunurum.

Huzurumdaki vakanın klasik bir izinsiz yapı davası olmadığı olgulardan da görülmektedir. Sanığın itham edildiği suçlar çok ciddi ve vahim suçlardır. Toplumun bireylerinin en fazla tedirgin ve huzursuz eden suçlardan biri olduğunu kesin bir ifade ile belirtmek isterim. Doğal varlıkları ve güzellikleri bakımında ülkemizi en nadide bölgesi olan Altın Kum ve civarında bu tür suçların gittikçe artış göstermekte olup yaygın hale gelen suç türlerinden biri olduğu da çok rahatlıkla söylenebilir. Başka bir deyişle Sanığın işlemiş olduğu suçlar ciddi ve yaygın suçlar olup toplumda infial ve huzursuzluğa yol açmaktadır.

Kişilerin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını temelden sarsan bu gibi suçları işleyenlere ve bu gibi suçları işlemeye tevessül edecek olanlara karşı ciddi, caydırıcı, ibret verici ve ıslah edici nitelikte cezalar vererek amme menfaatinin korunması gerekmektedir. Hele bu suçların gittikçe yaygınlaşmakta olduğunu göz önünde bulundurduğumda bu görevim daha da hassas bir duruma gelmektedir. Belirttiğim gibi asıl önemli olan bireylerin ve gelecek nesillerin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını kaybetmemeleridir. Dolayısı ile bu tür suçlara ceza verirken Mahkeme'nin caydırıcılık ve ibret vericilik unsurunu göz ardı etmesi mümkün değildir.

Ceza takdir ederken, suçun nasıl ve ne şekilde işlendiğini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Bu meselede ortaya çıkan sanığın dava konusu alanın Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı, Özel Çevre Koruma Bölgesi ve Emirname Bölgesi olduğunu bilmesine rağmen sanık ilgili daire ve/veya kurumlardan herhangi bir izin almamış hatta müracaatta bile bulunmamıştır. Aksine sanık yapılarının izinsiz olduğunu bilmesine, aleyhine dava ikame edilmesine ve yeni kira mukavelesi yapılmamasına rağmen dava konusu alandaki tesisi her geçen gün bilerek, isteyerek ve kasten

büyütmüş, geliştirmiş ve yeni yapılar yapmaya devam etmiştir. Sanık Emare 22 Protokolü bile imzalarken yapılarının yasal olarak izinlendirilmesinin mümkün olmadığını bilmesine rağmen tesisi çalıştırmaya devam etmiştir. Hukuk devleti ve medeniyetin ileri olduğu ülkelerde toplum bireyleri yasalara ve kurallara uygun hareket etmek zorundadır. Hiç kimse kendini yasalardan ve kanun koruyuculardan üstün görerek hareket edemez. Aksi takdirde toplum ciddi bir kaos, kendini bilmezlik ve tedirginlik ortamına sürüklenerek yaşanmaz bir hale gelir. Sanığın çivi bile çakması yasak olan bölgede kasten izinsiz bir şekilde yapı yapmasının ve tüm uyarılara rağmen yapı yapmaya devam etmesinin hiçbir makul veya anlaşılabilir bir tarafı veya izahatı yoktur. Keza sanığın dava konusu tesisin izinlendirmesinin yasal olarak mümkün olmadığını bildiği halen tesisi çalıştırmaya devam etmesi de bu suçlar sonrasında sorumluluk bilincinin ve pişmanlığının olmadığını göstermektedir.

Tüm yukarıdakilere ilaveten ceza takdir ederken suçun çevreye ve doğal varlıklara da verdiği zararı göz önünde bulundurmamak gerekmektedir. Hiç kimesini çevreye, ekolojiye, doğal varlıklara ve arkeolojik verilere zarar vermeye hakkı yoktur. Keza Anayasamız tarafından güvence altına alınan kişilerin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını hiç kimsenin gasp etme veya engel olma hakkı yoktur. Sanık yapmış olduğu izinsiz yapılarla sadece dünyanın Doğal Varlık ve Arkeolojik veri bakımında sayılı güzel yerlerinde biri olan Altın Kum'a zarar vermemiş aynı zamanda bireylerin ve gelecek nesillerin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını tehlikeye atmıştır. Bu gerçeklerin bu suçu ne kadar ağırlaştırdığını söylemeye bile gerek yoktur.

Sanığın ithamname konusu tesise maddi yatırım yapmasını, ev kredisi için Ziraat Bankası'na borcu olması, ailesinin ve kendisinin geçimini bu tesisden sağlamasını, İdare'nin bu kadar uzun zaman sessiz kalmasını, Çevre'de benzeri olumsuz örneklerin mevcut oluşunu Sanığın lehine hafifletici unsurlar olarak değerlendiririm.

Ancak hafifletici nedenlerin suçun niteliği ve işleniş amaçlarını ortadan kaldırmayacağı kanaatindeyim.

Sanığa ceza tayin ederken tüm bu hususları, konu suçun işleniş şeklini, Sanık aleyhine alınan ağırlatıcı faktörleri ve Sanık lehine alınan hafifletici faktörleri, keza meselenin tüm ahval ve

şeraitini nazarı dikkate aldıktan sonra hürriyetini bağlayıcı ceza dışında bir ceza verilmesinin kamu menfaati üzerinde olumsuz etki yaratacağı başka bir diğer deyişle hapislik cezası dışındaki bir cezanın yargılamadan beklenen caydırıcılık ve etkenlik unsurunu yansıtmayacağı ve sanığı ıslah etmeyeceği kanaatine varırım.

Netice itibarı ile lehte ve aleyhteki tüm hususlar dikkate alındıktan sonra sanık mahkum olduğu

1. davadan bugünden itibaren 3 yıl süreyle hapsedilmesine emir verilir.
3. davadan bugünden itibaren 6 ay süreyle hapsedilmesine emir verilir.
4. 1. davanın olgularından neşet ettiği cihetle ayrıca ceza verilmez, sadece mahkumiyet kayıt edilir.

Hapislik cezaları birlikte çekilecektir.

Dava konusu alandaki 22 adet ahşap bungalov, restoran, tuvaletler ve kuyuların sanık tarafından bu emrin verildiği tarihten 1 ay içerisinde yıkılmaması halinde 60/1994 sayılı Eski Eserler Yasası tahtında 50 (2) (Ç) maddesi tahtında bölge kaymakamlığının ilgili dava konusu alandaki 22 adet ahşap bungalovu, restoranı, tuvaletleri ve kuyuları yıktırmasına ve yapılan işin masrafının mahkum edilen sanıktan alınmasına emir verilir.

Son olarak 18/2012 sayılı Çevre Yasası'nın 81. Maddesinin 4. fıkrası tahtında ithamnameye konu tesisdeki ekonomik faaliyetlerin derhal askıya alınmasına ve ilgili tesisin kapatılmasına emir verilir.

Cenkay Menteş İnan
Kaza Yargıcı